

Bilder som berör

Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i digitala och andra medier och i olika sammanhang - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna får fundera kring bildens betydelse och vad de själva reagerar på.

Läraren reflekterar

Jag brukar använda lektionen i ett större projekt om medier, men uppgiften fungerar lika bra som fristående. Den passar också i ämnesövergripande projekt, till exempel om mänskliga rättigheter (exempel nedan: svenska, samhällskunskap och religion) men då krävs mer information om varje enskild händelse. Uppgiften leder ofta till emotionella insikter och viktiga etiska diskussioner!

Metod

Börja med att visa bilden på [Vietnamflickan](#). Berätta bakgrunden och läs artikeln om [Napalmflickan](#) idag. Låt eleverna diskutera parvis:

- Varför blev bilden så uppmärksam?
- Vilken betydelse tror eleverna att bilden haft?
- Vad hade hänt om den inte publicerats?
- Vilka etiska aspekter måste en journalist/redaktör överväga före publicering?
- Hur känner Kim Phúc inför bilden?

Fortsätt med att visa bildspelet från Aftonbladet <http://www.aftonbladet.se/temafotofilm>. Förbered innan så att mer bakgrundsinformation till varje bild kan ges.

Låt eleverna prata med varandra efter varje visad bild utifrån frågeställningarna ovan.

Avslutande uppgift

Eleverna väljer en av bilderna ur bildspelet och skriver en analys. Eleverna skriver löpande text, men kan använda följande frågor som stöd:

- Vad händer på bilden? Vem gör vad?
- Vilka motiv ligger bakom det som händer?
- Vilken betydelse tror du att bilden haft?
- Vad hade hänt om den inte publicerats?
- Varför valde du just den bilden?
- Placera dig själv på valfri plats i bilden. Vad gör du? Hur tänker du?
- Hur ska medier beskriva krig och våld för att få folk att reagera?
- Vilka för- och nackdelar finns det med att medier använder starka bilder?
- Vad krävs för att just du ska engagera dig?
- Vilka andra bilder har påverkat dig starkt?

Lgr 11 Förmåga

Reflektera över livsfrågor och sin egen och andras identitet (religion), reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser (samhällskunskap), formulera sig och kommunicera i tal och skrift (svenska).

Centralt innehåll

Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar (religion).

Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen (samhällskunskap).

Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv

samt deras syften, avsändare och sammanhang (svenska).

Kunskapskrav

Eleven kan utifrån undersökningar om hur religioner kan påverkas av och påverka samhällsliga förhållanden och skeenden beskriva **komplexa** samband med **välutvecklade och väl**underbyggda resonemang (religion).

Eleven redogör för de mänskliga rättigheternas innebörd och betydelse och ger exempel på hur de kränks och främjas i olika delar av världen (samhällskunskap).

Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika verk (svenska).